

ÎNCHEIERE

19 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de reprezentantul societății pe acțiuni „MAIB-Leasing”, avocatul Alexandru Savva, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2017,

adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Munteanu și Vasili Perebicovschi împotriva societății pe acțiuni „MAIB-Leasing” și banca comercială „Banca de Finanțe și Comerț” societate pe acțiuni, intervenienți accesorii Dmitri Colev și notarul public Elena Constantinescu cu privire la declararea nulității contractelor de vânzare-cumpărare a terenurilor nr. 8593 din 21 octombrie 2009, nr. 8609 din 21 octombrie 2009, nr. 8621 din 21 octombrie 2009, nr. HPI-0129 din 21 octombrie 2009, nr. HPI-0130 din 21 octombrie 2009, a contractului de ipotecă nr. 2648 din 29 iunie 2011 și restituirea în proprietatea a terenurilor,

c o n s t a ț ă:

La data de 19 februarie 2013, Lilia Munteanu a depus cerere de chemare în judecată (corectată prin cererea din 03 decembrie 2013) împotriva societății pe acțiuni „MAIB-Leasing” (în continuare SA „MAIB-Leasing”) cu privire la rezilierea contractelor de vânzare-cumpărare și aducerea părților în poziția inițială (f.d. 2-3, 72 vol. I).

În motivarea acțiunii menționează că, la 21 octombrie 2009 a încheiat cu SA „MAIB-Leasing” contractul de vânzare-cumpărare, înregistrat la notar sub nr.8593, prin care a înstrăinat SA „MAIB-Leasing” bunuri imobile, și anume terenuri agricole, în valoare de 2 089 370,00 de lei, situate în r-nul Ialoveni, satul Dănceni identificate prin numerele cadastrale:XXXXX, cu suprafața de 033 ha, XXXXX, cu suprafața de 0,3299 ha, XXXXX, cu suprafața de 0,308 ha, XXXXX, cu suprafața de 0,3301 ha, XXXXX, cu suprafața de 0,37 ha, XXXXX, cu suprafața de 01142 ha, XXXXX, cu suprafața de 0,3912 ha, XXXXX, cu suprafața de 0,375 ha, XXXXX, cu suprafața de 084 ha, XXXXX, cu suprafața de 20,74 ha, XXXXX, cu suprafața de 0,13 ha, XXXXX, cu suprafața de 0,2001 ha, XXXXX, cu suprafața de 0,3012 ha, XXXXX, cu suprafața de 0,17 ha, XXXXX, cu suprafața de 0,12 ha.

Totodată, prin contractul de vânzare-cumpărare din 21 octombrie 2009, înregistrat la notar sub nr. 8609, a înstrăinat SA „MAIB-Leasing” bunuri imobile terenuri

agricole, în valoare de 1 827 915,00 de lei, situate în r-nul Ialoveni, sat.Dănceni, identificate prin numerele cadastrale:XXXXX, cu suprafața de 1,08 ha, XXXXX, cu suprafața de 0,3799 ha, XXXXX, cu suprafața de 0,11 ha, XXXXX, cu suprafața de 0,6842 ha, XXXXX, cu suprafața de 0,33 ha, XXXXX, cu suprafața de 0,42 ha, XXXXX, cu suprafața de 0,3432 ha, XXXXX, cu suprafața de 0,05 ha, XXXXX, cu suprafața de 0,05 ha, XXXXX, cu suprafața de 0,1799 ha, XXXXX, cu suprafața de 0,23 ha, XXXXX, cu suprafața de 0,19 ha, XXXXX, cu suprafața de 1,4 ha.

Invocă faptul că, în baza contractelor menționate, a transmis SA „MAIB-Leasing” terenurile agricole, iar ultima urma să achite contravaloarea acestora. Totodată, Lilia Munteanu având posesia temporară a acestor bunuri, urma să le cumpere de la SA „MAIB-Leasing”, cu plată periodică (rate de leasing), motiv pentru care a încheiat cu ultima contractele de vânzare-cumpărare în rate nr. HP1-0129 și nr. HP1-0130. Însă, până la moment, SA „MAIB-Leasing” nu și-a onorat obligațiunile conform contractelor și nu a efectuat careva achitări.

Solicită rezilierea contractului de vânzare-cumpărare nr. 8593 din 21 octombrie 2009 și a contractului de vânzare-cumpărare nr. 8609 din 21 octombrie 2009, cu restituirea terenurilor agricole indicate în contracte

Prin cererile de modificare a temeiului și obiectului acțiunii din 29 noiembrie 2013 (corectată prin cererea din 03 decembrie 2013) și 21 februarie 2014, solicită atragerea în calitate de copârât a băncii comerciale „Banca de Finanțe și Comerț” societate pe acțiuni (în continuare BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA, recunoașterea nulității contractelor de vânzare-cumpărare nr. 8593 din 21 octombrie 2009, nr. 8609 din 21 octombrie 2009 încheiat între Lilia Munteanu și SA „MAIB-Leasing”, recunoașterea nulității contractelor de vânzare-cumpărare în rate nr. HP1-0129 din 21 octombrie 2009 și nr. HP1-0130 din 21 octombrie 2009 încheiate între Lilia Munteanu și SA „MAIB-Leasing”, recunoașterea nulității contractului de ipotecă nr. 2648 din 29 iunie 2011 încheiat între SA „MAIB-Leasing” și BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA, și restituirea în proprietate Liliei Munteanu terenurile agricole (f.d.69-71, 72, 76, 111, 131-133, 134 vol.I).

În motivarea cererii de modificare a invocat că, *de facto* nu a avut scopul de a vinde bunurile imobile litigioase, dar a cerut de la SA „MAIB-Leasing” un împrumut bănesc în valoare de aproximativ 4 000 000 de lei, însă ultima i-a comunicat că nu are dreptul de a acorda credite bancare sau împrumuturi, propunându-i să încheie, în mod formal, contractele contestate în speță. Astfel, SA „MAIB-Leasing” a primit în proprietate terenurile agricole, însă nu le-a achitat și respectiv nu a transmis terenurile în posesie temporară, în baza contractelor de leasing, pentru răscumpărare.

Prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 29 noiembrie 2013 (f.d.113 vol. I) s-a atras în proces în calitate de copârât banca comercială „Banca de Finanțe și Comerț” societate pe acțiuni.

Prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 29 noiembrie 2013 (f.d.114 vol. I) s-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu notarul privat Elena Constantinescu.

Prin încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 21 februarie 2014 (f.d.136 vol. I) s-a atras în proces Dmitri Colev în calitate de intervenient accesoriu din partea pârâtului.

Prin cererea suplimentară de majorare a cuantumului pretențiilor acțiunii din 03 iulie 2014, reclamanta solicită recunoașterea nulității absolute a contractelor de

vânzare-cumpărare nr. 8593 din 21 octombrie 2009, nr. 8609 din 21 octombrie 2009 încheiate între Lilia Munteanu și SA „MAIB-Leasing”, recunoașterea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare nr. 8621 din 21 octombrie 2009, încheiat între Lilia Munteanu, în numele lui Vasili Perebicovschi și SA „MAIB-Leasing”, recunoașterea nulității absolute a contractelor de vânzare-cumpărare în rate nr. HP1-0129 din 21 octombrie 2009 și nr. HP1-0130 din 21 octombrie 2009 încheiate între Lilia Munteanu și SA „MAIB-Leasing”, recunoașterea nulității absolute a contractului de ipotecă nr. 2648 din 29 iunie 2011 încheiat între SA „MAIB-Leasing” și BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA, și restituirea în proprietatea Liliei Munteanu și a lui Vasili Perebicovschi a terenurilor agricole litigioase. Totodată, a solicitat atragerea în proces în calitate de coreclamant a cet. Vasili Perebicovschi (f.d. 171-172, 175-176 vol. I).

În motivarea cererii suplimentare a invocat că la 21 octombrie 2009, Lilia Munteanu, în bază de procură, a semnat din numele lui Vasile Perebicovschi cu SA „MAIB-Leasing” contract de vânzare-cumpărare a terenurilor, înregistrat la notarul public Elena Constantinescu sub nr. 8621, conform căruia a înstrăinat terenurile agricole în valoare de 727 278 de lei, amplasate în satul Dănceni, r-nul Ialoveni, identificate prin numerele cadastraleXXXXX.

Relevă că, în conformitate cu prevederile pct.5 al contractului, cumpărătorul SA „MAIB-Leasing” urma să achite prețul bunurilor imobile în ziua semnării contractului, prin intermediul Liliei Munteanu, însă, cumpărătorul nu și-a executat obligațiile contractuale nici până în ziua depunerii acțiunii în instanța de judecată.

Susține că, contractele de vânzare-cumpărare din 21 octombrie 2009 cu nr.8593, 8609 și 8621, cât și contractele de leasing nr. HP1-0129 și nr. HP1-0130 sunt lovite de nulitate absolută, deoarece sunt fictive și simulate și urmează a fi recunoscute nule de către instanța de judecată, deoarece în realitate, nu a urmărit scopul de înstrăinare a loturilor agricole.

La caz, reclamanta Lilia Munteanu menționează că, până la semnarea contractelor nominalizate, a solicitat SA „MAIB-Leasing” acordarea unui împrumut bănesc de aproximativ 4 000 000 de lei, însă, pârâtul i-a spus că nu are dreptul să elibereze credite bancare și împrumuturi directe, propunându-i încheierea în mod formal a contractelor contestate în speță, deoarece această operațiune îi va da posibilitate de fapt să beneficieze de împrumutul solicitat.

În această ordine, au fost ilegal deposedați de bunurile imobile, iar în perioada desfășurării procesului civil, au depistat că, în baza contractului de ipotecă nr. 2648 din 29 iunie 2011, SA „MAIB-Leasing” a transmis în ipotecă BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA o parte din terenurile litigioase.

Prin încheierea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 03 iulie 2014 (f.d. 177 vol. I) s-a respins cererea reclamantei Lilia Munteanu privind atragerea în proces în calitate de coreclamant a cet. Vasili Perebicovschi.

La 06 octombrie 2014, reprezentantul lui Vasili Perebicovschi, avocatul Leonid Popescu a depus cerere privind intervenirea în proces în calitate de coreclamant a cet. Vasili Perebicovschi, solicitând totodată recunoașterea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare nr. 8621 din 21 octombrie 2009, încheiat între Lilia Munteanu, în numele lui Vasili Perebicovschi și SA „MAIB-Leasing”, recunoașterea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare în rate nr. HP1-0130 din 21 octombrie 2009, încheiat între Vasili Perebicovschi și SA „MAIB-Leasing”, recunoașterea nulității absolute a contractului de ipotecă nr. 2648 din 30 iunie 2011 încheiat între SA

„MAIB-Leasing” și BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA, și restituirea în proprietatea lui Vasili Perebicovschi a terenurilor agricole litigioase (f.d. 195-197, 201-203 vol. I).

În motivarea cererii menționează că, Lilia Munteanu a semnat în numele lui Vasili Perebicovschi cu SA „MAIB-Leasing” contractul de vânzare-cumpărare nr. 8621 din 21 octombrie 2009, iar conform pct. 5 al contractului SA „MAIB-Leasing”, în calitate de cumpărător urma să achite primului prețul imobilului în ziua semnării contractului, prin intermediul Lilieii Munteanu, însă cumpărătorul nu și-a executat obligațiile, iar vânzătorul a fost deposedat de bunurile sale fără a primi recompensa pentru ele.

Afirmă că, aceste loturi au fost cumpărate de SA „MAIB-Leasing” pentru a le transmite Lilieii Munteanu în leasing spre răscumpărare și acest contract de vânzare-cumpărare urmează aceeași soartă ca și celelalte contracte litigioase, fiind lovit de nulitate absolută în conformitate cu art. 221 din Codul civil.

Prin încheierea Judecătoriai Centru, mun. Chișinău din 17 noiembrie 2014 (f.d.204 vol. I) s-a atras în proces Vasili Perebicovschi în calitate de coreclamant.

Prin hotărârea Judecătoriai Centru, mun. Chișinău din 29 iunie 2015 (f.d. 77-78, 82-92 vol. II) s-a admis acțiunea civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Munteanu și Vasili Perebicovschi împotriva SA „MAIB-Leasing” și BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA, intervenienți accesorii Dmitri Colev și notarul public Elena Constantinescu; s-a declarat nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare nr. 8593 din 21 octombrie 2009 încheiat între Lilia Munteanu și SA „MAIB-Leasing”, a contractului de vânzare-cumpărare nr. 8609 din 21 octombrie 2009 încheiat între Lilia Munteanu și SA „MAIB-Leasing”, a contractului de vânzare-cumpărare nr. 8621 din 21 octombrie 2009 încheiat de Lilia Munteanu în numele lui Vasile Perebicovschi cu SA „MAIB-Leasing”, a contractului de vânzare-cumpărare nr. HPI-0129 din 21 octombrie 2009 încheiat între Lilia Munteanu și SA „MAIB-Leasing”, a contractului de vânzare-cumpărare nr. HPI-0130 din 21 octombrie 2009 încheiat între Lilia Munteanu și SA „MAIB-Leasing”, a contractului de ipotecă nr. 2648 din 29 iunie 2011 încheiat între SA „MAIB-Leasing” și BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA; s-au restituit în proprietatea Lilieii Munteanu terenurile agricole situate în r-nul Ialoveni, s. Dănceni cu numerele cadastrale XXXXX; și s-a restituit în proprietatea lui Vasili Perebicovschi terenurile agricole situate în s.Dănceni, r-nul Ialoveni, cu numerele cadastrale XXXXX.

În susținerea soluției pronunțate, prima instanță a reținut că actul de compensare a cheltuielilor, la care face referire pârâțul, nu este o dovadă prin care ar face confirmarea executării obligațiilor contractuale față de reclamanți, deoarece nu este însoțit de documente contabile. Această circumstanță denotă intenția pârâțului, din start, de a nu executa obligațiile contractuale față de reclamanți. Totodată, instanța a constatat și reclamanții nu au avut scopul real de a înstrăina bunurile imobile.

Astfel, instanța inferioară a concluzionat că nulitatea absolută a contractelor de vânzare-cumpărare nr. 8593 din 21 octombrie 2009, nr. 8609 din 21 octombrie 2009, nr. 8621 din 21 octombrie 2009, nr. HPI-0129 din 21 octombrie 2009, nr. HPI-0130 din 21 octombrie 2009 și a contractului de ipotecă nr. 2648 din 29 iunie 2011 încheiat între SA „MAIB-Leasing” și BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA, deoarece sunt fictive și având de fapt la bază alte scopuri.

Cu titlu de consecință, având în vedere că contractele de vânzare-cumpărare sunt nule, iar nulitatea produce efecte nu doar pentru viitor, ci și pentru trecut, prima instanță a conchis necesitatea înlăturării efectelor actelor juridice, care s-au produs

între momentul încheierii acestuia și momentul anulării efective a actului. Or, în temeiul retroactivității efectelor nulității actului juridic civil, părțile ajung în situația în care s-ar fi aflat dacă nu ar fi încheiat acel act juridic.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2015 (f.d. 127, 127¹-127⁶ vol. II) s-a restituit apelul declarat de notarul public Elena Constantinescu împotriva hotărârii Judecătorei Centru, mun.Chișinău din 29 iunie 2015, deoarece apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 noiembrie 2015 (f.d. 183-184, 185-206 vol. II) s-a admis apelul declarat de SA „MAIB-Leasing”; s-a casat hotărârea Judecătorei Centru, mun.Chișinău din 29 iunie 2015 și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Munteanu și Vasili Perebicovschi împotriva SA „MAIB-Leasing” și BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA, intervenienți accesorii Dmitri Colev și notarul public Elena Constantinescu cu privire la declararea nulității absolute a contractelor de vânzare-cumpărare și a contractului de ipotecă, cu restituirea în proprietatea reclamantilor a terenurilor agricole; și s-a încasat în mod solidar din contul Liliei Munteanu și a lui Vasili Perebicovschi în beneficiul SA „MAIB-Leasing” suma de 16 335 de lei cu titlul de compensare a cheltuielilor pentru asistenta juridică.

În susținerea soluției pronunțate, instanța de apel a reținut că potrivit doctrinei juridice, actul juridic se va recunoaște ca fictiv în temeiul art. 221 din Codul civil numai în cazul în care ambele părți nu au intenția să-l execute, iar în cazul executării actului juridic doar de către o parte, aceasta nu va putea invoca nulitatea actului juridic considerându-l fictiv, dar va putea solicita rezilierea pentru neexecutarea obligațiilor contractuale.

Succesiv, a notat faptul că contractele nulitatea cărora se solicită au fost autentificate notarial, iar actele juridice încheiate și autentificate în fața notarului prezumă o doză sporită de veridicitate, mai cu seamă atunci, când părțile litigante nu contestă acțiunile notarului.

Prin decizia suplimentară a Curții de Apel Chișinău din 17 decembrie 2015 (f.d.226, 227-233 vol. II) s-a admis cererea reprezentantului apelantului SA „MAIB-Leasing” și s-a pronunțat o decizie suplimentară prin care s-a încasat în mod solidar din contul Liliei Munteanu și Vasili Perebicovschi în beneficiul SA „MAIB-Leasing” suma de 37 500 de lei cu titlul de taxă de stat suportată în instanța de apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2016 (f.d. 243, 244-250 vol. II) s-a respins din lipsă de temei cererea reprezentantului SA „MAIB-Leasing” privind emiterea unei decizii suplimentare cu privire la ridicarea sechestrului.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 mai 2016 (f.d. 32-48 vol. III) s-a admis recursul declarat de Lilia Munteanu și Vasili Perebicovschi; s-a casat integral decizia din 19 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Lilia Munteanu și Vasili Perebicovschi împotriva SA „MAIB-Leasing” și BC „Banca de Finanțe și Comerț” SA, intervenienți accesorii Dmitri Colev și notarul public Elena Constantinescu cu privire la declararea nulității contractelor de vânzare-cumpărare a terenurilor și a contractului de ipotecă, cu restituirea în proprietatea reclamantilor a terenurilor; și s-a remis cauza la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În susținerea soluției pronunțate, instanța de recurs a reținut că, instanța de apel s-a expus asupra netemeinicii cererii nulității contractelor de vânzare-cumpărare sub

aspectul fictivității acestora, însă, nu a combătut caracterul simulat al acestora, temei invocat de reclamanti. Or, instanța de apel avea obligația de a se expune asupra temeiniciei pretențiilor în raport cu normele de drept material invocate, în condițiile când constatarea nulității absolute a contractelor solicitată de reclamanti vizează atât aspectul fictiv, cât și cel simulat

Astfel, instanța excluzând fictivitatea contractelor de vânzare-cumpărare nr.8593, nr.8609 și nr.8621 din 21 octombrie 2009, încheiate pe de o parte între Lilia Munteanu în numele său și ca reprezentant a lui Vasili Perebicovschi și pe de cealaltă parte de SA „MAIB-Leasing”, urma a se expune și sub aspectul simulației acestora.

De asemenea, instanța ierarhic superioară a decelat că instanța de apel nu adus contraargumente poziției reclamantei Lilia Munteanu precum că în cazul contractelor de vânzare-cumpărare nr. HP1-0129 din 21 octombrie 2009 și nr. HP1-0130 din 21 octombrie 2009, încheiat între Lilia Munteanu și SA „MAIB-Leasing”, nu a fost respectată forma autentică a acestora, care în condițiile art. 213 alin. (1) din Codul civil atrage nulitatea actului juridic.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2017 (f.d. 114, 115-136 vol. III) s-a respins apelul declarat de SA „MAIB-Leasing” și s-a menținut hotărârea Judecătoria Centru, mun. Chișinău din 29 iunie 2015.

În susținerea soluției pronunțate, instanța de apel a reținut că în urma încheierii contractelor inițiale de vânzare-cumpărare din 21 octombrie 2009, SA „MAIB-Leasing”, în calitate de cumpărător, a format o datorie pentru procurarea bunurilor imobile față de vânzătorul-proprietar Lilia Munteanu în sumă de 3 917 285 de lei și față de vânzătorul-proprietar Vasili Perebicovschi în sumă de 727 278 de lei, iar în total în sumă de 4 644 563 de lei. Totodată, SA „MAIB-Leasing” a stins datoria formată față de Lilia Munteanu și Vasili Perebicovschi, din contul valorii aceluiași bunuri imobile, prin înstrăinarea acestora în aceeași zi și aceleași persoane – Lilia Munteanu, în baza contractelor de vânzare-cumpărare eşalonată nr.HP1-0129 și nr. HP1-0130 din 29 octombrie 2009, în sumă totală de 5 113 583 de lei.

Astfel, la data semnării contractului de vânzare-cumpărare, unde SA „MAIB-Leasing” avea calitatea de vânzător, acesta nu-și avea înregistrat în modul stabilit dreptul de proprietate în Registrul bunurilor imobile asupra terenurilor agricole ce constituie obiectul contractului respectiv, iar contractul inițial, prin care SA „MAIB-Leasing” a deținut calitatea de cumpărător, conținea prevederi concrete, că dreptul de proprietate al cumpărătorului ia naștere la momentul înregistrării acestuia, în modul stabilit, în Registrul bunurilor imobile. Această înregistrare a fost realizată doar la 23 septembrie 2009. Prin urmare, la data încheierii contractului de vânzare-cumpărare a terenurilor agricole, SA „MAIB-Leasing” nu deținea dreptul de posesie, dispoziție și respectiv dreptul de a înstrăina aceste terenuri, or, la data respectivă, în calitate de proprietari ai acestor terenuri, în Registrul bunurilor imobile erau înregistrați Lilia Munteanu și Vasili Perebicovschi.

Succesiv, instanța de apel a notat că *de facto* scopul tuturor operațiunilor de compensare le-a constituit stingerea integrală a datoriilor formate în baza contractelor inițiale de vânzare-cumpărare nr. 8609, nr. 8593 și nr. 8621 din 21 octombrie 2009 ale SA „MAIB-Leasing” în calitate de „cumpărător” față de Lilia Munteanu în calitate de „vânzător”, cât și stingerea datoriilor Lilieii Munteanu în calitate de „cumpărător” față de SA „MAIB-Leasing” în calitate de „vânzător”, formate în baza contractelor de vânzare-cumpărare eşalonată nr. HP1-0129 și nr. HP1-0130 din 29 octombrie 2009,

care de fapt constituie aceleași bunuri doar că cu o supravaloare de preț la suma de 469 020 de lei), cât și a pretinselor datorii ce ar fi rezultat din contractul nr. HP1-0123 din 10 septembrie 2008 și nr. HP1-0121 din 18 iunie 2008, astfel datoria formată constituind suma de 2 030 248,79 de lei.

În această ordine de idei, instanța inferioară a conchis că contractele de vânzare-cumpărare nominalizate sunt simulate, prin care SA „MAIB-Leasing” a format o datorie „artificială” față de Lilia Munteanu, și invers – evoluând în calitate de cumpărător al propriilor terenuri deja Lilia Munteanu formează o datorie la fel de „artificială” față de SA „MAIB-Leasing”, pentru ca de fapt în aceeași zi, în baza unor acte de compensare, părțile să-și stingă o parte din aceste datorii.

Astfel, a remarcat că situația în speță confirmă cert că actele juridice ce constituie obiectul prezentului litigiu – contractele de vânzare-cumpărare nr. 8609, nr.8593 și nr. 8621 din 21 octombrie 2009, cât și contractele de vânzare-cumpărare nr. HP1-0129 și nr. HP1-0130 din 21 octombrie 2009 au avut doar aparent forma juridică de vânzare-cumpărare, nefiind chemate să producă efecte juridice sub forma în care au fost încheiate, de fapt fiind încheiate pentru a ascunde alte relații juridice între părți. Or, tabloul factual al speței confirmă că realmente între părți a avut loc un alt raport juridic ascuns, care s-a soldat ca efect cu o serie de operațiuni succesive inclusiv de vânzare-cumpărare și instituirea unei garanții ipotecare de rambursare de către Lilia Munteanu a unor pretinse datorii, pe care SA „MAIB-Leasing” susține că ultima le-a format anterior.

La caz, a reținut că urmare a încheierii contractelor nominalizate, Lilia Munteanu a dobândit în proprietate terenurile ce aparțineau lui Vasili Perebicovschi, și care au fost înstrăinate în beneficiul SA „MAIB-Leasing” în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 8621 din 21 octombrie 2009, astfel încât Lilia Munteanu și-a procurat imobilele ce-i aparțineau până a le înstrăina SA „MAIB-Leasing” la un preț ce depășea cu 1 196 298 de lei valoarea acestora reflectată în contractele nr. 8609 și nr. 8593 din 21 octombrie 2009 și terenurile ce aparțineau lui Vasili Perebicovschi în valoare de 727 278 de lei.

Cu titlu de consecință, având în vedere că toate operațiunile descrise au fost întreprinse în aceeași zi, instanța de apel a concluzionat că cauza actelor juridice nominalizate a fost alta decât vânzarea-cumpărarea imobilelor, iar rolul încheierii acestor contracte fiind dobândirea și păstrarea de către SA „MAIB-Leasing” a dreptului de proprietate asupra terenurilor înstrăinate de Lilia Munteanu și Vasili Perebicovschi, precum și recreditarea Lilieii Munteanu prin contracte simulate, care a format la 21 octombrie 2009 o datorie față de SA „MAIB-Leasing” în mărime de 469020 de lei. Prin urmare, contractele de vânzare-cumpărare nr. 8609, nr. 8593 și nr.8621 din 21 octombrie 2009, reprezintă acte juridice evident simulate, din considerentul că acestea doar creează aparența înstrăinării imobilelor, or, scopul real al actelor juridice respective a fost instituirea unui nou termen, contra unei remunerații suplimentare, pentru stingerea datoriilor create evident formal de Lilia Munteanu urmare a semnării actelor juridice ce constituie obiectul litigiului, precum și a pretinselor datorii pe care SA „MAIB-Leasing” indică că le formase anterior și le deținea Lilia Munteanu în baza altor contracte și instituirea dreptului de proprietate de către SA „MAIB-Leasing” asupra bunurilor în cauză – ca o garanție de rambursare a pretinselor datorii de către Lilia Munteanu.

La 20 iunie 2017, reprezentantul SA „MAIB-Leasing”, avocatul Alexandru

Savva a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2017, solicitând admiterea recursului și casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind tardivă și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 142-144, 151-159 recto-verso vol. III).

În motivarea recursului a reiterat motivele de fapt ale cauzei și a invocat că instanța de apel nu a stabilit toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii. În susținerea poziției sale a invocat, în esență, alegațiile și motivele înserate în cererea de apel. Suplimentar, menționează că instanța de apel a refuzat să se expună asupra cerinței apelantului SA „MAIB-Leasing” cu privire la stabilirea vinovăției fiecărui participant la raporturile juridice materiale.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

Articolul 431 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (2) că, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);
- b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;
- c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
- d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Conform art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul consideră recursul ca fiind depus în termen, deoarece din materialele cauzei rezultă că reprezentantul recurentului SA „MAIB-Leasing”, avocatul Alexandru Savva a recepționat actul de dispoziție recurat la 12 iunie 2017 (f.d. 138 vol. III), iar cererea de recurs a fost depusă la 20 iunie 2017, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicat pe recurs (f.d. 142 vol. III).

Instanța de recurs taxează că potrivit articolului 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs trebuie să fie dactilografiată și trebuie să cuprindă esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate, solicitările recurentului, propunerile respective.

La caz, se evidențiază faptul că argumentele invocate în cererea de recurs suplimentară (f.d. 151-159 recto-verso vol. III), în esența lor, sânt similare argumentelor înserate în cererea de apel (f.d. 115-120 vol. II), în explicațiile depuse pe marginea cererii de apel (f.d. 164-174 vol. II), precum și în replicile depuse de reprezentantul SA „MAIB-Leasing”, avocatul Alexandru Savva pe marginea cererii de apel (f.d. 85-105 vol. III), prin urmare, nu pot fi reținute. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Astfel, argumentele înserate de recurent ar putea fi încadrate în temeiul prevăzut de art.386 alin.(1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsește în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului.

În acest sens, completul menționează că în cererea de recurs formulată recurentul nu a evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, circumstanță care în esență face imposibilă exercitarea de către instanța investită cu realizarea căii de atac, prin controlul legalității deciziei recurate.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Astfel, este de menționat că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind

motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera nelegalitatea hotărârii.

Ca urmare, necorespunderea recursului exigențelor prestabilite în alin. (1) al art.437 din Codul de procedură civilă, și care nu conține esența și temeiurile lui, argumentul ilegalității actului de dispoziție atacat, precum și propunerile respective, constituie temei de inadmisibilitate a recursului în cauză.

La caz, relevantă este jurisprudența CtEDO la examinarea cauzelor, în care Înalta Curte a reiterat că, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție (*Van Harn împotriva Germaniei*).

În această ordine de idei, instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererea de recurs, în esența lor, pot fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel și nu se regăsește în art. 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului, or, recursul este o cale de atac de drept vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat, iar argumentele care au fost deja supuse examinării și aprecierii juste de către instanța de apel prin prisma art.130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

La fel, nu poate fi acceptat nici alegația reprezentantului recurentului precum că instanța de apel a refuzat să se expună asupra cerinței apelantului SA „MAIB-Leasing” cu privire la stabilirea vinovăției fiecărui participant la raporturile juridice materiale. Or, în sensul art. 240 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

La acest capitol, completul notează că, instanța de apel just a conchis, prin prisma dispozițiilor art. 240 alin. (3) din Codul de procedură civilă, irelevanța soluționării cauzei sub acest aspect.

În această ordine de idei, completul decelează că reprezentantul recurentului nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel, iar argumentele înserate în recurs sânt distincte procedurii de recurs, circumstanță care evidențiază caracterul declarativ al acestuia, lipsit de conținut și evidențiază simplul fapt al dezacordului reprezentantului recurentului cu soluția dată de instanțele inferioare, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67*). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de reprezentantul SA „MAIB-Leasing”, avocatul Alexandru Savva nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată, fiind neglijate în mod clar dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că reprezentantul recurentului SA „MAIB-Leasing”, avocatul Alexandru Savva a depus prezenta cerere de recurs după ce recurentului SA „MAIB-Leasing” a avut posibilitate de a fi auzit de instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea*

nr.21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului SA „MAIB-Leasing” i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (*Blücher împotriva Cehiei, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67*).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art.432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de reprezentantul SA „MAIB-Leasing”, avocatul Alexandru Savva în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de reprezentantul SA „MAIB-Leasing”, avocatul Alexandru Savva împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 februarie 2017 se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță